

Kultur- og kirkedepartementet

Postboks 8030 DEP
0030 OSLO

Bredbuktnesveien 50B
N-9520 GUOVDAGEAIDNU/KAUTOKEINO
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefákssa +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Kaisa Rautio Helander, +47 78 48 42 56
kaisa.rautio.helander@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.
2006/01001/KU/KU2 CHA

MIN ČUJ./VÁR REF.
04/1454 - 17

BEAIVI/DATO
15.05.2006

Báikenammalága láhkaásahusaid rievdadusevttohusat

Čujuhit Kultur- ja girkodepartemeantta gulaskuddanreivii, mii lea beaiváduvvon 21.3.2006.
Sámi nammakonsuleanttat leat guorahallan láhkaásahusevttohusa ja dát evttohus lea giedáhallojuvvon
Sámediggeráđi čoahkkimis 11.5.2006.

Sámediggeráđi doarju sámi nammakonsuleanttaid evttohusaid ja lea dahkan čuovvovaš mearrádusa
áššis:

§ 1 DEFINISJONAR

§ 1 vuosttaš oassi :

**"Med nedervd lokal uttale er meint den uttalen som er munnleg og skriftleg overlevert frå
tidlegare generasjonar, som har vore vanleg på staden, og som framleis er i levande bruk".**

Dát lea ođđa lasáhus, mii ii čuoččo dálá láhkaásahusain. Dán evttohusas leat dál seaguhuvvon oktii
tearbmameroštallamat "nedervd stadnamn" ja "nedervd uttale", mat leat guokte áibbas sierra ášši. Go
lea sáhka báikenama árbevirolaš jietnadeami birra (nederv UTTALE), de jietnadanhápmi ii oba
sáhtege leat čálalaš, daningo jietnadeapmi gullá álo njálmmálaš gillii. Dan dihte dát cealkkaevttohus lea
ollásit boastut ja das berre sihkkjuvnot eret goit oassi "og skriftleg".

Jus dákkár boasttodefinišuvdna báhcá láhkaásahustekstii, dat sáhtta adnojuvnot ollásit boastut omd.
unnitlogugielaid namaid vuostá, dan dihte go čálalaš hámis sáhttet leat leamaš anus vaikko makkár
čállinvuogit ja –hámit, main ii leat mihkkege dahkamušaid báikenama rievttis jietnademiiin. Sámi
báikenamaid leat dávjá dokumenteren historjjálaš gálduide earát go sámmit ieža, namalassii earagielat
eiseválddit, ja dan sivas čállinhámit eai govve álo sámi namaid rievttis jietnadeami. Danin ii sáhte leat
nu, ahte dakkár čállinvuogit sáhtáše leat vuodđun meroštallat árbevirolaš jietnadeami.

Nugo Kulturdepartemeanta dál evttoha dajaldaga "som er munnleg og skriftleg overlevert", de
mearkkaša dat maiddái dan, ahte árbevirolaš jietnadeapmi galggašii leat sihke njálmmálaččat ja
čálalaččat sirdon buolvvas bulvii. Dákkár eaktu mearkkaša dan, ahte juohke nammii berrešii leat

maiddái čálalaš dokumentašuvdna, ja dákkár eaktu leat ollásit veadjemeahttun, dan dihte go báikenamaid primára atnu lea njálmmálaš gielas. Dasa lassin dakkár eaktu lea veadjemeahttun unnitlogugielaid báikenamaide, mat eai leat systemáhtalaččat dokumenterejuvvon, muhto gávdnojit sporádalaččat historjjálaš gálduin.

Dáiguin ákkáiguin eat dohkket, ahte čállojuvvon nammahámit sáhtáše biddjojuvvot definišuvdnan báikkálaš árbevirolaš jietnadeapmái.

Báikenammalága § 2 čuokkis e) lea dál ná:

"lokal talemålsform, den uttaleforma som er i allmen bruk av folk som har tradisjonell tilknytning til staden, gjennom busetjing eller årvisst næringsverksemd."

Sámediggi lea juo 19.12.2005 cealkámušastis evttohan, ahte báikenammalága definišuvdna doalahuvvo ja dál háliidit vel presiseret, ahte lánkaásahussii dál evttohuvvon meroštallan lea lága § 2 e-čuoggá vuostá iige sáhte dan dihte váldojuvvot mielde nugo departemeanta dál evttoha.

Dan dihte go lága § 2 e-čuoggá definišuvdna lea áibbas čielggas, ii leat obanassiige dárbu váldit šat mielde eará definišuvnna lánkaásahussii.

Lánkaásahussii ii leat maid evttohuvvon makkárge čilgehus "nedervd stadnamn" -terbmii. Seamma lánkai ii leat dárbu eanet defineret "lokal talemålsform" go dat lea juo čielgasit meroštallojuvvon lágas.

Rievdadusevttohus:

Definišuvdna *Med nedervd lokal uttale er meint den uttalen som er munnleg og skriftleg overlevert frå tidlegare generasjonar, som har vore vanleg på staden, og som framleis er i levande bruk* ii váldojuvvo obanassiige mielde lánkaásahussii, daningo dat ii čuovo lága § 2 e-čuoggá meroštallama. Tearbma "*nedervd lokal uttale*" lea doarvái bures definerejuvvon báikenammalágas. Dasa lassin báikkálaš jietnadeapmái ii sáhte eaktuduvvot vuodđun čálalaš nammaatnu, mii mearkaša ahte lánkaásahusevttohus lea boastut.

§ 2 GENERELLE REGLER OM SKRIVEMÅTEN AV STADNAMN

§ 2 vuosttaš ja nubbi oassi:

Det skal takast omsyn til tidlegare normeringspraksis så langt det let seg sameine med lova. [- - - -] Ved namn på større og /eller særleg kjende lokaliteter skal det takast omsyn til innarbeidd skrifttradisjon.

Dáid cealkagiid vuodđojurdda lea, ahte čállojuvvon nammahámis lea stuorat suodji go njálmmálaš árbevieru báikenamain. Danin dákkár cealkagat leat njuolga unnitlogugielaid báikenamaid vuostá, danin go dáid gielaid eanaš oassi báikenamain leat ceavzán aivve njálmmálaš árbevierus. Dasa lea sivvan velá dat, ahte Norgga eiseválddiid diđolaš dáruiduhttinpoitihkain lei unnitlogugielaid báikenamaid virggálaš atnu mángga oktavuodáin gildojuvvon. Dákkár politihkka lea maiddá dagahan dan, ahte mángga lokalitehtii ráhkaduvvui dárogiel namma ja danin go dakkár namat diđolaččat ráhkaduvvojedje, dain namain ii leat ovddežis leamaš makkárge árbevierru. Dan dihte mánggagielat guovllu báikenamain ii leat obanassiige dohkálaš, ahte deattuhuvvo dušše fal sajjáiduvvan čállinárbevierru, "innarbeidd skrifttradisjon".

Jus dát njuolggadusat báhcet láhkaásahussii nugo dat dál leat evttohuvvon, dat mearkkaša mánggagielat guovllus dan, ahte erenoamážit dáruiduhttináigge álggahuvvon praksis jotkojuvvo ain, danin go dát cealkagat vuoruhit nu čielgasit čállojuvvon nammamáš njálmmálaš árbevieru ovddabeallái. Dákkár vuoruheapmi lea ollásit daid oppalaš kultur- ja giellapolitiikalaš oainnuid vuostá, mat Norgga guovddášiseválddiin dál leat.

Rievdadusevttohusat:

1) Evttohit, ahte dát cealkagat sihkkujuvvojit ollásit eret vai dat eai sáhte adnojuvvo unnitlogugielaid njálmmálaš báikenammaárbevieru vuostá.

2) Jus Kulturdepartemeanta áigu dattege doalahit cealkagiid, de njuolggadusaid ferte presiseret nu, ahte čielgasit boahotá ovdan, ahte dát njuolggadusat gusket dušše fal ovttagielat dárogiel guovllu báikenamaide. Mánggagielat guovllu báikenamain ii leat obanassiige vejolaš deattuhit dušše fal čállinárbevieru ja danin berre lasihuvvot:

Ved namn på større og /eller særleg kjende lokaliteter skal det takast omsyn til innarbeidd skrifttradisjon **men for samiske og kvenske namn skal det særleg takast omsyn til muntleg tradisjon.**

§ 2 goalmát oasi nubbi cealkka:

Ved oppkalling etter historiske personer skal ein bruke den skrivemåten vedkommande person brukte sjølv.

Dákkár meroštallan lea problemáhtalaš sámi olbmonamaid ektui danin go sámiid virggálaš namma lea dábálaččat leamaš áibbas eará go olbmo *sámi* namma ja dát njuolggadus deattuha aivve čálalaš oktavuodáin adnojuvvon nama. Dákkár dilli guoská maiddái kveanaid olbmonammaárbevrrui. Dál leat juo ovdamearkkat, ahte sámi guovlu suohkanat suokkardit bidjat omd. luoddanamaide sámi olbmonamaid. Jus luoddanamma lea sámegillii, ii olbmonamma sáhte leat dárogiel hámis, muhto dasa válljejuvvo olbmo buhtalas sámi namma, mii dávjjimusat lea njálmmálaš anus. Dákkár bealli berre dan dihte deattuhuvvot dán njuolggadusas.

Rievdadusevttohus:

Ved oppkalling etter historiske personer skal ein bruke den skrivemåten vedkommande person brukte sjølv enten som offisiell namn **eller i den formen som avspeiler den lokale samiske eller kvenske namneskikk.**

§ 2 njealját oassi:

[Skrivemåten i primærfunksjonen] - - - kan det gjerast unntak frå hovudregelen i situasjonar når han fører til klart urimelege resultat, for eksempel der primærfunksjonen synest å vere uvesentleg samanlikna med andre funksjonar.

Dákkár árvvoštallamat go omd. "uvesentleg" leat hui váddásat, danin go ii sáhte addit čielgasat njuolggadusaid mo dan galgá mihtidit. Láhkaásahusevttohusa mielde báhcá eahpečielggasin, makkár doaimmas namma livččii "uvesentleg" ja makkár doaimmas fas "vesentleg". Ii leat maiddái čielggas, man ektui báikenama primáradoaimma mearkkašahhtivuolta mihtiduvvo, namalassii makkár ákkat dagahit, ahte mii nu primáradoaimmaid ii leat seammá dehálaš go báikenama eará atnu. Go dákkár meroštallamat guđđojuvvojit čilgekahtta, rahppojuvvo vejolašvuolta spiehkastit váldonjuolggadusas vaikko makkár dáhpáhusain. Dán njuolggadusevttohusas lea maiddái áibbas eahpečielggas, gii dahje makkár orgána galggašii eahpádusdáhpáhusain loahpalaččat de mearridit, leago mii nu primárafunkšuvnnaid mearkkašahhti vai ii, namalassii "vesentleg" vai "uvesentleg".

Dákkár njuolggadus sáhtta hui álkit dagahit dan, ahte dat dulkojuvvo mo ihkinassii ja iešguđege láhkai iešguđege orgánain, gánske juobe dan mielde, heivego nammanormerenáigumuššii dat, ahte primárafunkšuvdna ii váldojuvvošege vuhtii. Dan dihte oavvvildit, ahte dákkár njuolggadus sáhtta álkit buktit stuorat váttisvuodaid go ávkki báikenamaid normeremii.

Rievdadusevttohus:

Evttohit, ahte oalgecealkka **"for eksempel der primærfunksjonen synest å vere uvesentleg samanlikna med andre funksjonar"** váldojuvvo ollásit eret láhkaásahusas, vai dát ii mielddisbuvvte láhkaparagráfa dulkoma soaittáhaga mielde.

§ 3 NORMERING AV LYDLEG LÁNTE STADNAMN

Dát paragráfa sisttisoallá cealkagiid, maid sisdoalut leat gaskaneaset vuostálagaid ja omd. oasis, main čilgejuvvojit nammahámit mat eai leat sajáiduvvan, "ikkje-innarbeidde namneformer" leat vuostálagaid láhkaásahusaid § 7 sisdoaluin.

Sámediggi lea juo 19.12.2005 cealkamušastis evttohan teakstaformulerema *"Tilfeldige namneformer bør til vanlig ikke nyttes - -"*. Kulturdepartemeanta evttoha dál čuovvovaš cealkaga: *"Innarbeidde namneformer er å foretrekke framfor ikke-innarbeidde namneformer."*

Go lea sáhka dakkár nammahámiin, main ii leat sajáiduvvan jietnadeapmi, de dat mearkkaša geavadis dan, ahte dan gillii **ii oba leatge sajáiduvvan báikenamma** ja dalle dakkára ii galgga ráhkadit nugo láhkaásahusaid § 7 hui čielgasit presiserejuvvo: *"Når eit namneobjekt har berre eit norsk, eit samisk eller eit kvensk namn, skal dette namnet brukast utan omsetjing"*.

Jus nammahápmi, mii ii leat sajáiduvvan, adnojuvvo virggálaš namman, de dákkár deivvolaš báikenama dohkkeheapmi virggálažžan lea maiddái báikenammalága ulbmilparagráfa vuostá, daningo ulbmilparagráfas deattuhuvvo báikenamaid kulturmuitoaspeakta. Báikenamas, mas ii leat sajáiduvvan jietnadeapmi ja mii dan dihte ii leat sajáiduvvan báikenamman, váilu árbevierru ja dan dihte dákkár báikenamma ii deavdde lága kulturmuitoulbmilage.

Báikenammalága § 2 d ja e –čuoggáin lea čielgasit meroštallojuvvon, mii lea árbevirolaš báikenamma (nedervd stadnamn) ja makkár lea báikkálaš jietnadanhápmi (nedervd talemálsform). Báikenamat, main ii leat sajáiduvvan jietnadeapmi, "ikkje-innarbeidde namneformer", eai deavdde báikenammalága meroštallama árbevirolaš báikenamas eai ge árbevirolaš jietnadeamis. Dan dihte

láhkaásahusevttohusat, main namuhuvvojit sajáiduvakehtes nammahámit, leat báikenammalága § 2 d ja e čuoggáid vuostá.

Daningo lágas lea čielgasit mearriduvvon, makkár lea árbevirolaš báikenamma ja nama báikkálaš jietnadeapmi, de berrejit loatnanamat maiddá dokumenterejuvot, ahte dat loatnanamat duodaid leat anus báikkálaš nmmaservodagas. Jus namat leat anus, dalle lea sáhka sajáiduvvan loatnanamain, main lea árbevierru. Dan dihte oaivvildit, ahte maiddá dárogiela loatnanamat galget dokumenterejuvot leat anus báikkálaš servodagas dahje dákkár olbmuid anus, geain lea ealáhusa bokte oktavuoha báikái, seamma láchkai go sámegiela ja kveanagiela namain gáibiduvvo lága § 9 nuppi oasi mielde.

Dat, ahte láchkaásahusain ain fievrividuvvo mielde tearbma "ikkje-innarbeidde namneformer", speadjalastá dan boastoipmárdusa, dego juohke lokalitehtas Norggas vealttakehtá livččii dahje galggašii leat dárogiel namma. Ássanhistorjjálaš ja giellahistorjjálaš sivaid geažil dilli lea dattege nu, ahte leat olu guovllut ja lokalitehtat, main eai leat namat juohke gillii. Dan dihte láchkaásahusat eai galgga leat formulerejuvvon nu, ahte makkár ihkinassii jietnadatlaš loatnanammahápmi dohkkehuvvo kritihkahaga virggálaš namman.

Dáiguin ákkaiguin oaivvildit, ahte cealkka "*Innarbeidde namneformer er å føretrekke framfor ikkje-innarbeidde namneformer*" berre sihkkojuvvot ollásit eret láchkaásahusain.

§ 3 goalmát oassi

Ikkje-innarbeidde namneformer skal skrivast i samsvar med reglane i opphavsspråket dersom forma finst der (Eksempel: Adjit. På grunn av flere ulike uttalevarianter blir namnet normert etter opphavsspråket, som er samisk.)

Rievdadusevttohus:

Dát cealkagat evttohuvvojit sihkkojuvvot eret, daningo dás lea sáhka jura das, ahte sajáiduvakehtes nammahápmi ii čállojuvvo loatnagillii muhto namalassii jura dan gillii, mii lea nama álgoálgosaš giella. Go báikenamma čállojuvvo dáinna lágiiin, dalle ii leatge šat sáhka jietnadatlaš loatnanamas, muhto ahte báikenamma normerejuvvo riehta álgogillii (namalassii maiddá nugo deattuhuvvo láchkaásahusaid § 7).

§ 3 nuppi oasi ovdamearkkat:

Eksempel 1: norsk Badderer av samisk Báttar, kvensk Paattari

Eksempel 2: norsk Kiberg, kvensk Kiiperi

Nammaovdamearkkat, mat leat § 3 nuppi oasis, leat eahpedárkilit merkejuvvon eaige atte rievttés málle dan njuolggadussii, masa dat leat ovdamearkan. Danin ovdamearkkat berrejit divvojuvot nu ahte dat čájehit riehta, guđemuš namat leat jietnadatlaš loatnanamat.

Rievdadusevttohus:

Eksempel 1: norsk Badderer, kvensk Paattari av samisk Báttár

Eksempel 2: kvensk Kiiperi av norsk Kiberg.

§ 3 Rievdadusevttohus olles paragrafii:

Lydleg lånte stadnamn kan brukast når namnet har innarbeid tradisjon i låntakarspråket. Namnet må være i muntleg bruk blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden.

Lydleg lånte, innarbeidde namneformer skrivast i samsvar med reglane for det språket namnet er lånt inn i. (Eksempel 1: norsk Badderer, kvensk Paattari av samisk Báttár; Eksempel 2: kvensk Kiiperi av norsk Kiberg).

Når eit lånt namneledd er eit ord som finst i opphavsspråket, skal det skrivast i samsvar med reglane i opphavsspråket (Eksempel: Kaiskikotavatnet, Lallakuruvegen). I andre tilfelle skal namneleddet skrivast i samsvar med reglane i låntakarspråket. (Eksempel: Tjorteberget, Gottivollen, Kontefjellet.)

§ 5 SÆRLEGE REGLER OM SKRIVEMÅTEN AV SAMISKE STADNAMN

§ 5 goalmmát oasi maŋimuš cealkka:

"Når den regionale eller lokale uttalen er einerådande, eller er den mest utbreidde eller eldste tradisjonen i sitt område, kan han leggjast til grunn for skrivemåten med følgende presiseringar:"

Rievdadusevttohus:

Cealkaga loahppa *med følgende presiseringer* evttohuvvo rievdaduvvot hápmái **i følgende tilfeller**, daningo sáhka lea jura dain čállinvuohkedáhpáhusain mat namuhuvvojit § 5 a-b osiin.

§ 5 a) Nordsamisk - lasáhus vuosstaš oasi maŋŋá:

Láhkaásahusa čilgehusaide (punkt 2. Om skrivemåten av stadnamn – nokre presiseringer) lea dál evttohuvvon c-čuokkisín Lulli-Romssa ja Davvi-Nordlándda sámi báikenamaid muhtin dihto guovddáškonsonántismmaid heivehusat. Dán čilgehuslisttus sáhtta leat mielde olles ovdamearkalistu, muhto oaivvildit dattege, ahte dát konsonántismaheiveheapmi berre maiddái namuhuvvot oppalaš njuolggadussan juo láhkaásahusparagrafas § 5 a) davvisámegiela oasis, dan dihte go dás lea sáhka seamma dási čállinvuohkeheivehusain go mat dál juo leat namuhuvvon § 5 a –oasis.

Lasáhusevttohus: § 5 a-čuoggái vuosstaš oasi maŋábeallái:

I Sør-Troms og Nordre Nordland kan det takast omsyn til dialektens konsonantsentrum i tilfeller der klusil eller nasal svarer til halvvokal eller spirant i nordsamisk skriftspråk i visse sentralkonsonantar

(t.d. lábži: lábžži – lávži : lávžži; gobda – govda; Joamnna – Joavnna; njoadvi - njoadvi), der -sn-svarer til -st-konsonantismen (t.d. sasni – sisti) eller der bč : bčč eller kč : kčč svarer til kč : včč i nordsamisk skriftspråk (t.d. roabči – roakči; njuokčča – njuovčča).

§ 5 mañimus oassi:

I avveginga av dei ulike omsyna skal ein leggje særleg vekt på at stadnamna får ein mest mogleg einskapleg skrivemåte innanfor det samiske språkområdet.

Dát cealkka gullá olles § 5 iige dušše fal b-oassái, mii guoská lullisámi báikenamaide. Dát cealkka lea typográfalaččat riehta merkejuvvon dálá lánkaásahusain nu, ahte čielgasit oaidná ahte cealkka guoská olles paragrafii.

Rievdadusevttohus:

§ 5 mañimus cealkka merkejuvvo typográfalaččat čielgaseappot nu, ahte ipmirduvvo, ahte cealkaga sisdoallu guoská olles § 5 iige dušše fal b-oassái.

§ 7 BRUK AV EITTSPRÅKLEGE NAMN

Når eit namneobjekt har berre eit norsk, eit samisk eller eit kvensk namn, skal dette namnet brukast utan omsetjing.

Dán paragrafa sisdoallu berre leat oktavuodas lánkaásahusaid § 3 sisdoaluin eaige dát paragrafat sátte leat vuostálagaid. Dasa lassin § 7 berre maiddái čuovvut lánkateavstta ja báikenammalága ulbmila. Dan dihte evttohit 7. paragrafii lasáhusa:

Lasáhusevttohus:

..... skal dette namnet brukast utan omsetjing **eller lydlege tilspasninger.**

§ 8 BRUK AV FLEIRSPRÅKLEGE NAMN

§ 8 goalmát oassi:

På skilt eller kart o.l der det blir brukt meir enn eitt namn, skal ein ved fastsetjing av rekkjefølgja av namn ta omsyn til den etniske samansetninga på staden. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkjefølgja vere samisk, norsk, kvensk.

Jus báikenamaid ortnet mearriduvvo **etnihkalaš** kriterá mielde, de lea gažaldat, mainna lágiin etnisitehta mihtiduvvo, go diehtit ahte Norggas eai dál dahkko makkárga olmmošlohkamat, main jerrojuvvošii olbmuid etnisitehta. Norggas leat vel 1900-logu álggus dahkkon olmmošlohkamat, main lea registrerejuvvon olbmuid etnisitehta. Galgetgo dát boares olmmošlohkamat leat vuodđun guorahallat báikegottiid etnisitehta?

Jearaldat lea maiddá, mainna lágiin lea praktihkas obanassiige vejolaš atnit ávkin dákkár njuolggadusa ja gii dahje makkár orgána de galggašii guđege nammadáhpáhusas vuos guorahallat etnisitehta ja dan vuodul de mearridit báikenamaid ortnega. Ii sáhte leat ulbmilin, ahte omd. historjádutkit galget searvagoahtit čielggadit báikegottiid etnisitehta ovdal go báikenamaid ortnet sáhtta čovdojuvvot. Dáiguin vásáhusaiguin, mat mis leat dál juo mánggagielat guovllu báikenammaáššiguin, diehtit ahte dákkár etnisitehta kriterá boahká leat áibbas ilá eahpedárkil ja váttis praktihkas adnojuvvot.

Imaštallat sakka, ahte nuppe dáfus Kulturdepartemeanta lea láhkarievadanproseassas deattuhan, ahte dálá báikenammalága áššemeannudeapmái manná ilá olu áigi, muhto nuppe dáfus fastten dál dattege evttohuvvojit ođđa njuolggadusat (nugo jura dát etnisitehta-kriterá), mat sihkarit mielddisbuvttáše lasse barggu mángga orgánii áššemeannudeamis.

Báikenamaid ortnega meroštallamii gáibiduvvojit dan dihte čielgasat váldonjuolggadusat, mat eai buvttá váttisvuodaid dulkomis eaige lasit áššemeannudanmeari ilá olu. Dasa lassin oaivvildit, ahte namaid ortnegii guoskevaš njuolggadusat fertejit leat válljejuvvon gielalaš kriteraid vuodul eaige omd. etnisitehta kriterá mielde, go juo dollevaš etnikkalaš dieđut váilot.

Rievdadusevttohus:

På skilt eller kart o.l der det blir brukt meir enn eitt namn, skal ein ved fastsetjing av rekkjefølgja av namn ta omsyn til hvilket av navnene er eldst. Om dette ikkje kan avgjøres, skal rekkefølge til vanleg være norsk, samisk, kvensk. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkjefølgja vere samisk, norsk, kvensk.

§ 8 njealját oassi:

Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn...

Sámi nammakonsuleanttat leat juo guhká cuigon dan, ahte dál ii leat šat dohkálaš ágga dat, ahte livčče **teknihkalaš** váttisvuodát báikenamaid atnui. Láhkaásahusa *teknihkalaš* ákkat čujuhit maiddá čielgasit unnitlogugielaide, muhto Norga lea dohkkehan sihke sámegiela ja kveanagiela almmolaš giellan ja dalle eai leat teknihkalaš ákkat dollevaš argumeanta leat anekeahtá dáid gielaid namaid.

Kulturdeparteanta lea dál maiddá nannen dán ášši, go láhkaásahusaid rávvagiin čuožžu čuoggás 2 d, ahte sáme- ja kveanagiela čállinvugiide gullevaš mearkkat galget adnojuvvot. (vrd.Utkast til rettleiing punkt 2 d) *Spesialteiken som inngår i samisk / kvensk rettskriving, skal brukast av alle som har plikt til å bruke skrivemåtar frå SSR.*)

Dát mearkkaša ahte teknihkalaš ákkat eai leat šat dollevaččat ja dáid ii leat dárbu namuhit láhkaásahusain.

Rievdadusevttohus:

Der det av praktiske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn...

§ 8 njealját oassi:

Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn, skal det ved valet mellom samisk og kvensk leggjast vekt på kva for eit namn som har lengst tradisjon og er best kjent på staden.

Dát eahpedásseárvu, mii lea báikenammalágas gielaide gaskkas, lea cuigojuvvon nu guhká go báikenammaláhka lea leamaš anus. Jagi 1997 láhkaárvoštallamis čálle sámi ja suoma nammakonsuleanttat reivves 12.9.1997 čuovvovaččat Kulturdepartementii:

"Når det gjelder bruken og eventuelt valg av flerspråklige navn er det spesielt § 3-2 siste ledd i forskrifter som er problematisk, altså setningen *"Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskelig å bruke tre namn, skal det ved valet mellom samisk og finsk leggjast vekt på kva for eit namn som har lengst tradisjon og er best kjent på staden."* Konsulentene har pekt på dette punktet i flere sammenheng, bl.a. i brevet til Kulturdepartementet i 18.9.1992 i forbindelse med endringer i forskrifter i 1992 og på flere samrådsmøter.

Vi mener forstøtt at det er uheldig at de norskspråklige stedsnavnene settes i en særstilling i det flerspråklige området, spesielt hvis det norske navnet klart er et ungt lån. Slik setningen nå er i forskriftene, har det i praksis også vist seg at det kan være vanskelig å avgjøre hvilket av navnene er "best kjent på staden". "

Maŋimustá diibma lea Sámediggi cealkámušastit (dat. 19.12.2005) cuigon dan, ahte jus galgá válljet golmma namas, de berre deattuhit makkár namas lea guhkimus árbevieru ja maid buoremusat dovdet guovllus, sorjjalaččat makkár gillii namma lea.

Dat válljendilli lea geavadis dábeamos aiddo fal golmmagielat guovllus, gos muhtumin sáhtttá leat dárbu praktihkalaš sivaidd geažil válljet dušše guokte nama almmolaš atnui. Golmmagielat guovllus lea ássanhistorjjálaš dilli nu, ahte dárogiella lea mángga guovllus dávjá nuoramus giella. Dasa lassin lea velá nu, ahte dárogiella lea eiseválddiid diđolaš politihkalaš doaimmaiguin 1800-logu loahpa rájes áshuvvon dakkár guovlluide. Dát mearkaša maiddái dan, ahte golmmagielat guovllu mánggain dárogiel namain ii oba leatge makkárge álgoálgosaš njálmmálaš árbevierru duogážin, muhto namat leat dávjá sajáidathttojuvvon čálalaš anu bokte.

Danin lea ollásit eahpevuoggalaš, ahte dákkár dárogiel namain galggašii lea nannosat láchkasuodji go dain sámeziel ja/dahje kveanagiel namain, maid vuodđun lea njálmmálaš árbevierru.

Vai guovllu nammaárbevierru biddjojuvvo buorebut vuodđun namaidd virggálaš atnui ja vai unnitlogugielaid namaidd láchkasuodji maiddái sihkkarastojuvvo, de berrejit § 3 ja § 7 njuolggadusat divvojuvvot nu, ahte dárogiel namman definerejuvvot dušše dakkár namat, main lea árbevierru báikkálaš nmmaservodagas ja ahte dákkár namat maid dokumenterejuvvot duodaid leat sajáiduvvan atnui.

Oaivvildit maiddái, ahte sámeziel nama eret válljen lea vuostálagaid Sámelága § 1-5 (Lov 1989-06-12 nr 56: Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold), mas čuožžu ahte dárogiella ja sámegiella leat seammaárvvosaš gielat Norggas: *"Samisk og norsk er likeverdige språk"*.

Dan dihte go njuolggadusa *"best kjent på staden"* lea veadjemeahtun geavadis mihtidit, evttohit ahte dat sihkkojuvvo eret ja deattuhuvvo namaidd árbevierru, mii lea maiddái oktavuodas báikenammalága ulbmilparagráfain.

Rievdadusevttohus:

Der det **av praktiske årsaker** er vanskeleg å bruke fleire namn, skal det ved valet mellom samisk og kvensk leggjast vekt på kva for eit namn som har **lengst tradisjon**.

§ 9 SAKSBEHANDLING

§ 9 nubbi oassi nubbi cealkka:

- - og to månader til namnekonsulentanes behandling av saka.

Dát áššemeannudanáigi lea eahperéalisttalaš goit unnitlogugielaid báikenammaáššiid giedahallamii, daningo ain lea dáid nammanevvohagaid bargun ohat ja jearahallat olbmui buohtalas namaid birra mat eai eisige álo leat makkárge čálalaš gálduin. Sámi ja kveana nammanevvohagat ožžot áššiid maiddá guktii cealkámuššii ja dan dihte ii leat oba vejolašge olles gulaskuddama čadahit guovtti mánu, go maiddá eará gulaskuddanorgánat galget oažžut guokte mánu gulaskuddanáiggi.

Rievdadusevttohus:

Nammanevvohagaid áššemeannudanáigi sihkkovuvvo eret lánkaásahusas.

§ 9 goalmmát oassi vuosttaš cealkka:

I område med samiske og/eller kvenske stadnamn må saka først sendast til namnekonsulentane for samisk og/eller kvensk slik at dei kan vurderer om saka gjeld parallellnamn.

Go ášši sáddejuvvo álggus unnitlogugielaid nammakonsuleanttaide, de lea ulbmilin maiddá oažžut nammaáššái mielde njálmmálaš árbevieru báikenamaid čállinvuohkevttohusaid. Dilli lea namalassii dat, ahte buot sámi ja /dahje kveanagiela báikenamaide ii leat vel virggálaš anus juoga mii nu čállinvugiid, muhto dát čállinvuohki evttohuvvo aiddo fal njálmmálaš árbevieru vuodul. Dan dihte nammakonsuleanttaid bargun ii leat dušše fal dárkkistit, guoskágo ášši dáid gielaid buohtalas nammii muhto jus lokalitehtas lea namma sáme- ja /dahje kveanagillii, de lea nammakonsuleanttaid bargun maiddá rávvat gulaskuddanorgánaide čállinvuohkevttohusa. Dát berre presiserejuvvot lánkaásahusas.

Lásáhusevttohus:

- - slik at dei kan vurderer om saka gjeld parallellnamn **og for å gi faglig skrivemåteforslag**, før saka blir send til alminneleg høyring

Dát seamma ášši berre maiddá **presiserejuvvot** lánkaásahusaid čilgehusain, kapihttalit 3 c ii. punkt c) Saksgangen

3 c, i) Navnesaker angående samiske og/eller kvenske namn sendes til namnekonulentene for faglig vurdering av skrivemåten av eventuell parallellnavn

ÁŠŠIT MAT EAI LEAT MIELDE LÁHKAÁSAHUSEVTTOHUSAS:

Váillahit láhkaásahusevttohusain njuolggadusaid, mat gusket sámegiel hálddahaslaš namaid gieđahallamii. Dasa lassin láhkaásahussii galggašedje maiddái lasihuvvot čielga rávvagat, mainna lágiin mánggagielat guovllu ássanbáikkiid namat galget gieđahallojuvvot.

1. Sámegiel hálddahaslaš namat:

Jagi 2001 lea dalá Sámi ja suoma nammanevvohat cealkán Kulturdepartementii báikenammalága árvvoštallamis, ahte sáme- ja suomagiel hálddahaslaš namaide čatnasit eara lagan áššit go mii dárogiel hálddahaslaš namaide lea mihtilmas. Dát ee. danin, go dain gielain sojahuvvojit báikenamat go dat biddjojuvvot oktii hálddahaslaš tearpmain (vrd. 31.8.2001 sáddejuvvon cealkámušas siiddut 2-4 ja mielddus).

Báikenammalága mielde mearriduvvo dušše fal hálddahaslaš nama báikenamma, muhto ásahussii, institušuvdnii dahje man nu eará hálddahaslaš ovtadahkii čujuheaddji tearbma ii mearriduvvo báikenammalága mielde. Dát lea mielddisbuktán, ahte geavadis lea oalle eahpečielggas, mainna lágiin sámegiel hálddahaslaš namaid berre gieđahallat. Dát eahpečielggasvuohta vuhtto maiddái almmolaš ásahusain, danin go dat eai álo dieđe mainna lágiin sii sáhtáše dahje galggaše ovddidit oažžut ásahussii maiddái buohtalas sámi nama. Dárogiel hálddahaslaš namaid gieđahallamis berre váldit vuhtii dárogiepla giellalága, ng. mállova, muhto dát láhka ii guoskka sámegiel hálddahaslaš namaid gieđahallamii. Sámi giellaláhke ii atte čielga ráđi, mo sámegiel hálddahaslaš namaid berrešii gieđahallat. Geavadis oaidnit, ahte lea dárbu oažžut buoret njuolggadusaid, mo omd. ásahusaid ja institušuvnnaid virggálaš sámegiel namaid berre gieđahallat ja mearridit.

Ot.prp. nr. 42 (2004-2005) kap. 10 *Reglar om bruk av stadnamn kap. 10.4.* s. 24 lea Kultur- ja girkodepartemeanta cealkán čuovvovaččat sáme- ja kveanagiela hálddahaslaš namaid birra: "Fleire av høringsinstansane peika på at det trengst særlege retningslinjer for administrative namn på samisk og kvensk. Disse namna inneheld ofte ein stadnamndel og ein utmerkingsdel for bruk, t.d. for naturpark eller skole. På samisk og kvensk kan det her brukast bøyingsformer, og departementet vil kome tilbake til dette i forskrifta."

Dán Odeldikkievttohusa vuodul evttohit sámegiel hálddahaslaš namaide guoskevaš njuolggadusa báikenammalága láhkaásahusaide.

Lasáhusevttohus:

Sámegiel hálddahaslaš nama mearrideamis gieđahallojuvvo ja normerejuvvo dasa gullevaš báikenamma báikenammalága mielde. Hálddahaslaš nammii gullevaš tearbmaoassi gieđahallojuvvo

Sámedikki giellastivrras dahje dan orgánas, masa giellastivra delegere válddi. Dárbbu mielde sámegeiela hálddahaslaš tearpmat gieđahallojuvvojit davviriikkalaččat Sámi giellalávdegottis.

Sámegeielat hálddahaslaš namma ollislaš hámis (sihke báikenamma ja tearbma) almmuhuvvo Guovddáš báikenammaregistarii, vai nammageavaheaddjit sáhttet oažžut dieđu, mo báikenamma ovtastuvvo hálddahaslaš terbmii (omd. makkár sojahanhápmi gullá báikenammii) ja makkár hálddahaslaš tearbma lea válljejuvvon nammii.

2. Ássanbáikkiid namat sáme- ja/dahje kveanagillii

Báikenammalága mearkkašumiin § 3 nuppi oasi njealját kapihttalis čuožžu ná:

"Eigedom med norsk namn i samisk eller finsk busetjingsområde kan eigaren gi samisk eller finsk namn i staden for eller i tillegg til det norske namnet."

Čujuhit reivviide, maid sámi ja suoma nammanevvohat lea sádden juo 1997 Kulturdepartementii (22.12.1997 ja 30.12.1997) láhkaárvoštallanbargguid oktavuodas. Dát bealit eai leat goassige čielggaduvvon albmá láhkai iige departemeanta leat vástidan reivviide.

Reivves 22.12.1997 lea sáme- ja kveanagielat ássanbáikkiid nammáššiid status ja gieđahallan čilgejuvvon ná:

"Disse samiske og finske bruksnavnene er de navnene som folk kjenner og bruker daglig, men som ikke tidligere har vært akseptert som offisielle bruksnavn (spesielt pga. Jordsalgsloven fra 1902). Dette betyr i praksis at et matrikelnavn er så å si alltid et norsk navn.

Vårt spørsmål er da, om samiske og finske bruksnavn som blir vedtatt ifølge reglene i den nåværende stedsnavnloven kan anses som matrikelnavn eller om disse vedtakene i praksis bare betyr at navnene eventuelt blir brukt på kartene (spesielt på N50- og ØK-kartene)?

Må eieren eventuelt gjøre noe aktivt for å få disse vedtatte bruksnavnene omgjort til matrikelnavn? Skal disse navnene kanskje tinglyses, og fører dette til ekstra kostnader for eieren? Vi har heller ikke kjennskap til om Kartverket som vedtaksorgan senere har henvendt seg til eierene for å gi ytterligere opplysninger om hva eierne eventuelt bør gjøre videre med disse vedtatte navnene for å få navnene forandret i grunnboka.

Stedsnavnloven gir ikke svar på slike spørsmål, og derfor ber vi evalueringsutvalget om å drøfte denne saka videre under evalueringsarbeidet. Hvis dere trenger flere opplysninger om samiske og finske bruksnavn kan dere ta kontakt med vår navnekonsulenttjeneste.

Videre minner vi også om vårt brev til Kulturdepartementet datert 12.9.97 angående svar på evalueringskjemaet. I dette svaret har vi på side 6 kort nevnt de problemene som ofte oppstår under høringsrunden av samiske eller finske bruksnavn. På grunn av dette har vi videre på side 12 i samme brevet foreslått ett spesielt vern av bruksnavn som brukes av lokalbefolkningen."

Váillahit ain rávvagiid, mat veahkehit sihke eaiggádiid ja mearridanorgánaid diehtit, ahte maiddái sámi ja kveana eanaopmodagaid namain lea láhkasuodji vaikko namat dávjjimusat leat dán rádjai leamaš dušše fal njálmmálaš anus. Dát ášši lea namuhuvvon mánggii sihke láhkaárvoštallanlávdegoddái ja Kulturdepartementii, muhto makkárge njuolggadusat eai leat velge evttohuvvon láhkaásahusaide. Váillahit maiddái njuolggadusaid, makkár lea "tinglysning" go namma rievdá árbevirolaš anu mielde. Gažaldagashan ii leat miige ođđa eanaopmodagaid, muhto baicce dat ahte eaiggádiin lea riekti váldit eanaopmodaga árbevirolaš nama atnui virggálaš namman.

UTKAST TIL RETTLEIING TIL FORSKRIFT

1. Ordforklaringar

Čuovvovaš tearbmačilgehusat leat boastut dahje eahpedárkilat ja berrejit divvojuvvot:

Diftong samband av to vokalar

- guokte seammalágan vokála eai leat diftonga (omd. kveanagiela guhkes vokálat)

Lasáhusevttohus: samband av to ulike vokalar

Intervokalisk konsonant dát definišuvdna orru seahkanan monoftongeremiin.

Lokalitet avgrensa geografisk område.

Dát meroštallan ii leat dárkil iige leat riehta báikenammalága ektui. Lokalitehta sáhtta leat maiddái "punkt" ja "line".

Uaspiret klusil lukkelyd som blir uttalt utan pustelyd (p, t, k)

Nugo ruođuid siste leat ovdamearkkat (p, t, k), de dáid sáhtta ipmirdit ahte buot dáhpáhusain go čállojuvvo gráfema p,t,k de dat leat aspirerekehtes klusiillat. Dát ovdamearkkat leat eahpedárkilat danin go eai doala álo deaivása buot sátneposišuvnnain buot golmma gielas.

Evttohit, ahte ruođuid sis ovdamerkkat sihkkujuvvojit eret.

2. Om skrivemåten av stadnamn – nokre presiseringer

c) til § 5 i forskrifta:

Láhkaásahussii § 5 a oassái evttohuvvo, ahte dáid konsonántismaheivehusaid váldonjuolggadusat namuhuvvojit juo láhkaásahusain, daningo dat leat seamma dási heivehusat go mat juo ovddežis lea namuhuvvon § 5 a –oasis.

Láhkaásahusaid čilgehusaid 2 c –oasis sáhtta leat ollislaš ovdamearkalistu.

Rievdadusevttohus:

Særlege reglar om skrivemåten av **nord**samiske stadnamn i Sør-Troms og Nordre Nordland.

Konsonantsentrum som det kan takast omsyn til:

kč : kčč	njuokčama : njuokčča	(kč : včč i normert rettskriving)
bč : bčč	roabči : roabčči	(kč : včč i normert rettskriving)
bc : bcc	lábci : lábcci	(vc : vcc i normert rettskriving)
bl : bll	ublu : ubllu	(vl : vll i normert rettskriving)
br : brr	libri : librii	(vr : vrr i normert rettskriving)
bj : bjj	sibjjok : sibjoga	(vj : vjj i normert rettskriving)
bž : bžž	lábži : lábžži	(vž : vžž i normert rettskriving)
bz : bzz	čibza : čibzza	(vz : vzz i normert rettskriving)

bnj : bnnj	gabnja: gabnnja	(vdnj : vnnj i normert rettskriving)
bd : bdd	gobda	(vd : vdd i normert rettskriving)
gd : gdd	vuogdi	(vd : vdd i normert rettskriving)
bm : pm	giebmi : giepmi	(vdn : vnn i normert rettskriving)
bn : bnn	ábnnas: ábnasa	(vdn : vnn i normert rettskriving)
mn : mnn	Joamnna	(vdn : vnn i normert rettskriving)
dv : dvv	njoadvvi : njoadvvi	(đv : đv i normert rettskriving)
sn : snn	sasni : sasnni	(st : stt i normert rettskriving)

3. Om saksbehandlinga

c) Saksgangen i stadnamnsaker

Čuoggá i. maŋabeallái evttohit, ahte namuhuvvo maiddái mo máŋggagielat guovllu báikenammaáššit galget giedahallojuvvot.

Lasáhusevttohus:

3 c, i) Navnesaker angående samiske og/eller kvenske namn sendes til namnekonsulentene for faglig vurdering av skrivemåten av eventuell parallellnavn.

Endringsforslag til ny forskrift om skrivemåten av stedsnavn i hht. stedsnavnloven

Vi viser til høringsbrev fra Kultur- og kirke departementet datert 21.3.2006.

Navnekonsulenter for samiske navn har drøftet forskriftsforslaget og dette forslaget er behandlet av Sametingsrådet i møtet 11.5.2006.

Sametingsrådet støtter forslaget fra navnekonsulentene og har fattet følgende vedtak i saken:

§ 1 DEFINISJONAR

§ 1 første ledd:

"Med nedervd lokal uttale er meint den uttalen som er munnleg og skriftleg overlevert frå tidlegare generasjonar, som har vore vanleg på staden, og som framleis er i levande bruk".

Dette er ett nytt tillegg, som ikke står i de nåværende forskriftene. I dette forslaget er termdefinisjonene "nedervd stadnamn" og "nedervd uttale" blandet sammen selv om de er to vidt forskjellige definisjoner. Hva angår stedsnavnets tradisjonelle uttale (dvs. nedervd UTTALE), kan ikke uttaleformen være skriftlig, fordi uttalen hører alltid til muntlig språk. Derfor er dette setningsforslaget fullstendig feil og teksten "og skriftleg" bør i hvert fall sløyfes.

Hvis en slik feildefinisjon blir stående i forskriftene, kan dette feiltolkes for eksempel i forhold til stedsnavn på minoritetsspråk, fordi mange forskjellige skrivemåter og skriveformer kan ha vært i skriftlig bruk, men som ikke har noe å gjøre med navnenes riktige uttale. Samiske stedsnavn er ofte dokumentert i skriftlige kilder av andre enn samer selv, nemlig majoritetsspråklige myndigheter, noe som har medført at mange skrivemåter ikke alltid gjenspeiler den rette samiske uttalen. Derfor kan det ikke være slik, at disse skrivemåtene kan være grunnlag for å definere den tradisjonelle uttalen.

Når Kulturdepartementet foreslår formuleringen "som er munnleg og skriftleg overlevert", betyr dette også at den tradisjonelle uttalen burde være overlevert både i muntlig og skriftlig form fra tidligere generasjoner. Dette betyr at ethvert navn også bør ha en skriftlig dokumentasjon. En slik forutsetning er fullstendig umulig, fordi stedsnavnene primært blir brukt i muntlig språk. I tillegg er en slik forutsetning umulig for stedsnavn på minoritetsspråk, som slett ikke er systematisk dokumentert, men er å finne sporadisk i historiske kilder.

Med disse argumentene kan vi ikke godta at skriftlige navneformer kan settes som definisjon for den lokale, tradisjonelle uttalen.

Det står følgende i § 2 punkt e i den reviderte **stedsnavnloven**:

"lokal talemålsform, den uttaleforma som er i allmen bruk av folk som har tradisjonell tilknytning til staden, gjennom busetjing eller årvisst næringsverksemd."

Sametinget har allerede i sin uttalelse av 19.12.2005 foreslått at stedsnavnlovens definisjon opprettholdes, og vi ønsker å presisere, at den definisjonen som nå er foreslått til forskriftene er imot definisjonen i stedsnavnloven, § 2 punkt e, og kan derfor ikke tas med i forskrifter slik departementet foreslår.

På grunn av at definisjonen i § 2 punkt e i stedsnavnloven er helt klar, er det ingen grunn til å tilføye noen annen definisjon inn under forskriftene. Det fins ikke heller noen definisjon for termen "nedervd stadnamn" i forskriftene. På samme måte er det ikke behov for videre definering av "lokal talemålsform" når dette er klart definert i lovteksten.

Endringsforslag:

Definisjonen *Med nedervd lokal uttale er meint den uttalen som er munnleg og skriftleg overlevert frå tidlegare generasjonar, som har vore vanleg på staden, og som framleis er i levande bruk* tas ikke med i forskrifter, fordi denne definisjonen følger ikke definisjonen i § 2 punkt e i stedsnavnloven. Termen "nedervd lokal

uttale" er klart nok definert i stedsnavnloven. I tillegg kan man ikke forutsette skriftlig navnebruk for lokal uttaleform, og derfor er definisjonsforslag feil.

§ 2 GENERELLE REGLER OM SKRIVEMÅTEN AV STADNAMN

§ 2 første og andre ledd:

Det skal takast omsyn til tidlegare normeringspraksis så langt det let seg sameine med lova. [- - - -] Ved namn på større og /eller særleg kjende lokaliteter skal det takast omsyn til innarbeidd skriftradisjon.

Grunntanken i disse setningene er at skriftlig navneform har større vern enn navn i muntlig tradisjon. Derfor er slike setninger direkte imot stedsnavn på minoritetsspråk, fordi størsteparten av stedsnavnforrådet i disse språkene har blitt videreført gjennom muntlig tradisjon. Dette ikke minst pga. at offentlig bruk av stedsnavn på minoritetsspråk har i flere sammenhenger vært direkte forbudt pga. den bevisste fornorskningspolitikken hos norske myndigheter. Denne politikken medførte også at det bevisst ble lagd norske navn for flere lokaliteter, og disse navnene har selvsagt ingen tradisjon bak seg. Derfor er det ikke akseptabelt at det legges vekt bare på "innarbeidd skriftradisjon".

Hvis disse reglene blir stående i forskriftene slik de nå er foreslått, vil dette i det flerspråklige området bety at den praksis som ble satt i gang under fornorskningsperioden, vil føres videre, fordi disse setningene klart prioriterer skriftlig navneform foran muntlig tradisjon. En slik prioritering er fullstendig imot de kultur- og språkpolitiske syn som sentrale myndigheter i Norge nå har.

Endringsforslag:

- 1) Vi foreslår, at disse setningene sløyfes fra forskriftene slik at de ikke kan brukes imot muntlig tradisjon i minoritetsspråk.
- 2) Hvis Kulturdepartementet allikevel beholder setningene i forskriftene, skal reglene presiseres på en måte som tydelig tilsir at de kun angår navn i de områder der norsk er det eneste språket. I det flerspråklige området er det ikke mulig å legge vekt på bare skriftradisjonen og derfor må følgende tilføyes:

Ved namn på større og /eller særleg kjende lokaliteter skal det takast omsyn til innarbeidd skriftradisjon men for samiske og kvenske namn skal det særleg takast omsyn til muntleg tradisjon.

§ 2 tredje ledd andre setning:

Ved oppkalling etter historiske personer skal ein bruke den skrivemåten vedkommande person brukte sjølv.

En slik definisjon er problematisk i forhold til samiske personnavn fordi samenes offisielle navn er vanligvis noe annet enn personens navn på samisk og denne regelen legger vekt på det navnet som er

brukt i skriftlige sammenhenger. En slik situasjon angår også kvenenes personnavntradisjon. Det fins allerede eksempler på at kommuner i det samiske området drøfter muligheter til å bruke samiske personnavn for eksempel i vegnavn. Hvis navn på vegen er på samisk, kan ikke personnavnet være i norskspråklig form, men det parallelle samiske personnavnet må brukes. Dette navnet er i de fleste tilfeller i muntlig bruk. Dette bør vektlegges i denne regelen.

Endringsforslag:

Ved oppkalling etter historiske personer skal ein bruke den skrivemåten vedkommande person brukte sjølv enten som offisiell namn **eller i den formen som avspeiler den lokale samiske eller kvenske namneskikk.**

§ 2 fjerde ledd:

[Skrivemåten i primærfunksjonen] - - - kan det gjerast unntak frå hovudregelen i situasjonar når han fører til klart urimelege resultat, for eksempel der primærfunksjonen synest å vere uvesentleg samanlikna med andre funksjonar.

En vurdering som for eksempel "uvesentleg" er meget vanskelig fordi man ikke kan gi klarere regler for hvordan dette kan måles. I forskriftsforslaget er det ikke videre forklart i hvilke tilfeller et navn anses som uvesentlig og når et navn anses som vesentlig. Det som også er uklart er spørsmålet om hva vesentligheten av stedsnavnets primærfunksjon skal vurderes i forhold til, nemlig hvilke argumenter som gjør at en primærfunksjon ikke er like viktig som stedsnavnets andre funksjoner. Når slike ting ikke er definert, åpner det for muligheter til å gjøre unntak fra hovedregelen i flere forskjellige tilfeller. I dette regelforslaget er det også helt uklart om hvem eller hvilke organ det er som i tvilstilfeller skal ta en endelig avgjørelse om en primærfunksjon er vesentlig eller uvesentlig.

Når en regel er formulert slik kan det lett føre til mistolkning og at den tolkes forskjellig av forskjellige organer, og kanskje til og med i forhold til det om det passer til navnenormeringsformålet å ta hensyn til primærfunksjonen eller ikke. Derfor mener vi at en slik regel lettere kan føre til større problemer enn være til nytte i normeringen av stedsnavnene.

Endringsforslag:

Det foreslås at bisetningen **"for eksempel der primærfunksjonen synest å vere uvesentleg samanlikna med andre funksjonar"** sløyfes fra forskriftene for å hindre at det fører til tilfeldigheter i tolkningen av lovparagrafen.

§ 3 NORMERING AV LYDLEG LÅNTE STADNAMN

Denne paragrafen inneholder setninger som har motstridende meninger og for eksempel setninger som handler om ikke-innarbeidde navneformer ikke er i samsvar med innholdet av § 7 i forskriftene.

Sametinget har allerede i sin uttalelse av 19.12.2005 foreslått formuleringen av teksten *"Tilfeldige namneformer bør til vanleg ikkje nyttast- -"*. Kulturdepartementet foreslår nå følgende setning: *"Innarbeidde namneformer er å føretrekkje framfor ikkje-innarbeidde namneformer."*

Nå det gjelder navnformer som ikke har innarbeidd uttale, betyr dette i praksis at det ikke fins et innarbeidd stedsnavn på det språket. Iflg. § 7 i forskriftene er det klart presisert at man heller ikke skal lage et navn i slike tilfeller: "*Når eit namneobjekt har berre eit norsk, eit samisk eller eit kvensk namn, skal dette namnet brukast utan omsetjing*".

Om en ikke-innarbeidd navneform brukes som et offisielt navn, betyr dette også at godkjenning av et slikt tilfeldig stedsnavn er i mot formålsparagrafen i stedsnavnloven, fordi stedsnavnenes kulturminneaspekt er presisert i formålsparagrafen. Stedsnavn som ikke har en innarbeidd uttale og som derfor ikke er et innarbeidd stedsnavn, mangler også tradisjon og oppfyller dermed ikke lovens kulturminneformål.

I § 2 punkt d og e i stedsnavnloven er det klart definert, hva som er *et nedervd stedsnavn* og hva som er *en nedervd talemålsform*. Stedsnavn som ikke har innarbeidede navneformer, fyller heller ikke stedsnavnlovens definisjoner om nedervd stedsnavn og heller ikke nedervd talemålsform. Derfor er setninger med "ikkje-innarbeidd namneformer" i strid med § 2 punkt d og e i stedsnavnloven.

Fordi nedervd stedsnavn og nedervd talemålsform er klart definert i loven, må også lånenavn dokumenteres å være i reell bruk blant lokalbefolkningen. Om navnene er i bruk, da er de innarbeidede lånenavn som har tradisjon. Derfor mener vi at også norskspråklige lånenavn må dokumenteres å være i reell bruk blant folk på stedet eller hos folk som har næringsmessig tilknytning til stedet, på lik linje som det kreves av samiske og kvenske navn i hht. § 9 andre ledd i stedsnavnloven.

Når termen "ikkje-innarbeidd namneformer" tas med i forskriftene, så er dette en gjenspeiling av den misforståelsen om at hver lokalitet i Norge nødvendigvis har eller burde ha et norsk navn. Pga. bosetnings- og språkhistoriske grunner er situasjonen allikevel slik, at det fins mange områder og lokaliteter som ikke har navn på alle språk. Derfor skal ikke forskriftene formuleres slik at hvilken som helst lydlig lånenavsform ukritisk aksepteres som et offisielt navn.

Med disse argumentene mener vi at setningen "*Innarbeidd namneformer er å føretrekkje framfor ikkje-innarbeidd namneformer*" bør sløyfes fra forskriftene.

§ 3 tredje ledd:

Ikkje-innarbeidd namneformer skal skrivast i samsvar med reglane i opphavsspråket dersom forma finst der (Eksempel: Ádjít. På grunn av fleire ulike uttalevariantar blir namnet normert etter opphavsspråket, som er samisk.)

Endringsforslag:

Det foreslås at disse setningene sløyfes fra forskriftene fordi dette handler om at en ikke-innarbeidd navneform ikke skrives på låntakerspråket men nettopp på det på språket navnet opprinnelig hører til. Når et stedsnavn skrives på denne måten, er det ikke snakk om et lydlig lånt navn men at stedsnavnet normeres riktig på originalspråket (nemlig slik det også presiseres i § 7 i forskriftene).

§ 3 andre ledd, eksempler:

Eksempel 1: norsk Badderer av samisk Báttar, kvensk Paattari

Eksempel 2: norsk Kiberg, kvensk Kiiperi

Navneeksemplene i § 3 andre ledd er upresist merket og de gir ikke riktig mønster for den regelen som de skal være eksempler på. Eksemplene bør derfor endres slik at visningen av hvilke navn som er lydlig lånte navn er riktig.

Endringsforslag:

Eksempel 1: norsk Badderer, kvensk Paattari av samisk Báttár

Eksempel 2: kvensk Kiiperi av norsk Kiberg.

§ 3 Endringsforslag for hele paragrafen:

Lydleg lånte stadnamn kan brukast når namnet har innarbeid tradisjon i låntakarspråket. Namnet må være i muntleg bruk blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden.

Lydleg lånte, innarbeidde namneformer skrivast i samsvar med reglane for det språket namnet er lånt inn i. (Eksempel 1: norsk Badderer, kvensk Paattari av samisk Báttár; Eksempel 2: kvensk Kiiperi av norsk Kiberg).

Når eit lånt namneledd er eit ord som finst i opphavsspråket, skal det skrivast i samsvar med reglane i opphavsspråket (Eksempel: Kaiskikotavatnet, Lallakuruvegen). I andre tilfelle skal namneleddet skrivast i samsvar med reglane i låntakarspråket. (Eksempel: Tjorteberget, Gottivollen, Kontefjellet.)

§ 5 SÆRLEGE REGLER OM SKRIVEMÅTEN AV SAMISKE STADNAMN

§ 5 tredje ledd siste setning:

"Når den regionale eller lokale uttalen er einerådande, eller er den mest utbreidde eller eldste tradisjonen i sitt område, kan han leggjast til grunn for skrivemåten med følgjande presiseringar:"

Endringsforslag:

Slutten av setningen med *følgjande presiseringer* foreslås endret til **i følgjande tilfeller**, fordi her er det nemlig spørsmål om de tilfellene på skrivemåter som er nevnt i § 5 a-b.

§ 5 a) Nordsamisk - tillegg etter første ledd:

I utkast til rettleiing til forskrift (punkt 2. Om skrivemåten av stadnamn – nokre presiseringer) er det foreslått som punkt c tilpasningar av visse konsonantsentrum i samiske stedsnamn i Sør-Troms og Nordre Nordland. Denne lista inneheld eksemplar av alle konsonantismetilfeller, men vi meiner allikevel at en hovedregel for disse tilpassingene må også nevnes i forskrifter § 5 a nordsamisk, fordi det her er snakk om presiseringer av skrivemåten på lik linje med andre presiseringer som allerede er nevnt i § 5 a i forskriftene.

Tilleggsforslag: § 5 punkt a – etter første ledd:

I Sør-Troms og Nordre Nordland kan det takast omsyn til dialektens konsonantsentrum i tilfeller der klusil eller nasal svarer til halvokal eller spirant i nordsamisk skriftspråk i visse sentralkonsonantar (t.d. lábži: lábžži – lávži : lávžži; gobda – govda; Joamnna – Joavnna; njoadvi - njoađvi), der -sn-svarer til -st-konsonantismen (t.d. sasni – sisti) eller der bč : bčč eller kč : kčč svarer til kč : včč i nordsamisk skriftspråk (t.d. roabči – roakči; njuokčča – njuovčča).

§ 5 siste ledd:

I avveginga av dei ulike omsyna skal ein leggje særleg vekt på at stadnamna får ein mest mogleg einskapleg skrivemåte innanfor det samiske språkområdet.

Denne setningen høyrer til heile § 5 i forskriftene og ikkje bare til punkt b, som angår sørsamiske stedsnamn. Denne setningen er typografisk riktig plassert i de nåværende forskriftene slik at man klart ser at setningen angår hele paragrafen.

Endringsforslag:

§ 5 siste setning merkes **typografisk** klarere slik at det forstås at innholdet av setningen angår heile § 5 og ikkje bare punkt b.

§ 7 BRUK AV EITTSPRÅKLEGE NAMN

Når eit namneobjekt har berre eit norsk, eit samisk eller eit kvensk namn, skal dette namnet brukast utan omsetjing.

Innholdet i denne paragrafen skal være i samsvar med innholdet i § 3 i forskrifter, og disse to paragrafene må ikke være motstridende. I tillegg skal § 7 være i samsvar med lovteksten og formålsparagrafen i stedsnavnloven. Derfor foreslås følgende tillegg:

Tilleggsforslag:

..... skal dette namnet brukast utan omsetjing **eller utan lydlege tilspasningar.**

§ 8 BRUK AV FLEIRSPRÅKLEGE NAMN

§ 8 tredje ledd:

På skilt eller kart o.l der det blir brukt meir enn eitt namn, skal ein ved fastsetjing av rekkjefølgja av namn ta omsyn til den etniske samansetninga på staden. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkjefølgja vere samisk, norsk, kvensk.

Hvis stedsnavnenes rekkefølge fastsettes etter **etniske** kriterier, vil det dukke opp spørsmål om på hvilken måte etnisitet skal måles eller defineres, når vi vet at det i dag ikke finnes folketellinger i Norge der personens etnisitet er registrert. Tilbake i begynnelsen av 1900-tallet ble det ennå gjennomført folketellinger der etnisitet var registrert. Skal disse gamle folketellingene brukes som grunnlag for å definere stedenes etnisitet?

Det er også spørsmål om hvordan det i praksis i det hele tatt er mulig å dra nytte av en slik regel og eventuelt hvem eller hvilke organ da først skal ta en vurdering av etnisiteten og deretter på grunnlag av det avgjøre rekkefølgen. Det kan ikke være hensiktsmessig for eksempel at historieforskere skal engasjeres til først å utrede stedenes etniske grunnlag før rekkefølgen av stedsnavnene kan avgjøres. Med de erfaringer vi har med navnesaker i det flerspråklige området, vet vi at etnisitet som kriterium kommer til å være altfor unøyaktig og vanskelig å bruke i praksis.

Vi finner det meget merkelig at Kulturdepartementet nå i lovevalueringsprosessen på den ene side påpeker at saksbehandlingen av navnesaker går for seint, og på den annen side nå foreslår nye regler (som for eksempel dette etnisitet-kriteriet) som sikkert kommer til å medføre mye ekstraarbeid i mange ledd i saksbehandlingen.

For defineringen av rekkefølgen av stedsnavnene kreves det derfor klarere hovedregler som ikke medfører tolkningsproblemer og ikke heller mye ekstraarbeid i saksbehandlingen. I tillegg mener vi at rekkefølgen av stedsnavnene bør defineres på **språklig** grunnlag og ikke for eksempel med etnisk kriterium når holdbare etniske opplysninger mangler.

Endringsforslag:

På skilt eller kart o.l der det blir brukt meir enn eitt namn, skal ein ved fastsetjing av rekkjefølgja av namn ta omsyn til hvilket av navnene **er eldst**. Om dette ikkje kan avgjøres, skal rekkefølge til vanleg vere norsk, samisk, kvensk. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkjefølgja vere samisk, norsk, kvensk.

§ 8 fjerde ledd:

Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn...

Navnekonsulenter for samiske navn har lenge påpekt at **tekniske** årsaker ikke lenger kan være en akseptabel grunn for å unngå å bruke et stedsnavn. Tekniske årsaker i forskriftene peker også klart på minoritetsspråk. Norge har godkjent samisk og kvensk som offisielle språk, og dermed kan ikke *tekniske* årsaker være et holdbart argument for ikke å bruke navn på disse språkene.

Kulturdepartementet har nå også bekreftet dette, fordi det står i rettledninger til forskrift i punkt 2 d at *"Spesialteikn som inngår i samisk / kvensk rettskriving, skal brukast av alle som har pliket til å bruke skrivemåtar frå SSR."*

Dermed betyr dette at tekniske årsaker ikke kan brukes som holdbare argumenter og dermed er det ikke behov for å nevne dem i forskriftene.

Endringsforslag:

Der det av praktiske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn...

§ 8 fjerde ledd

Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskeleg å bruke fleire namn, skal det ved valet mellom samisk og kvensk leggjast vekt på kva for eit namn som har lengst tradisjon og er best kjent på staden.

Denne skjeve likestillingen at et av språkene (norsk) står i særstilling i forhold til minoritetsspråkene samisk og kvensk, har vært kritisert så lenge stedsnavnloven har vært i kraft. Navnekonsulentene for samiske og kvenske navn skrev følgende i sitt svar på lovevalueringen til Kulturdepartementet 12.9.1997:

"Når det gjelder bruken og eventuelt valg av flerspråklige navn er det spesielt § 3-2 siste ledd i forskrifter som er problematisk, altså setningen *"Der det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskelig å bruke tre namn, skal det ved valet mellom samisk og finsk leggjast vekt på kva for eit namn som har lengst tradisjon og er best kjent på staden."* Konsulentene har pekt på dette punktet i flere sammenheng, bl.a. i brevet til Kulturdepartementet i 18.9.1992 i forbindelse med endringer av forskrifter i 1992, og på flere samrådsmøter.

Vi mener fortsatt at det er uheldig at de norskspråklige stedsnavnene settes i en særstilling i et flerspråklig område, spesielt hvis det norske navnet klart er et ungt lån. Slik setningen nå er i forskriftene, har det i praksis også vist seg at det kan være vanskelig å avgjøre hvilket av navnene er "best kjent på staden". "

Senest i fjor påpekte Sametinget i sitt svar (datert 19.12.2005), at; "Sametinget - - mener at hvis det blir vanskelig å bruke tre navn, skal man da legge vekt på hvilket navn som har lengst tradisjon og er best kjent på staden, uavhengig av hvilket språk navnet forekommer på".

Denne valgsituasjonen er i praksis vanligst nettopp i det trespråklige området, der det pga. praktiske årsaker noen ganger kan være behov å velge bare to navn i offentlig bruk. Den bosetningshistoriske bakgrunnen i det trespråklige området er slik at det norske språket i mange områder er det yngste språket. I tillegg er det også slik at i disse områdene er det norske språket etablert med myndighetenes politikk fra 1800-tallet. Dette betyr også at i flere slike områder har ikke de norske stedsnavnene bakgrunn i **muntlig** tradisjon, men navnene er etter hvert tatt i bruk via skriftlig bruk.

Derfor er det urettskaffent at slike norske navn skal ha sterkere vern i loven enn samiske og kvenske stedsnavn, som er basert på muntlig tradisjon.

For å få et sterkere vern for den lokale navnetradisjonen i offentlig navnebruk og for også å sikre vern av navn på minoritetsspråk, bør reglene § 3 og § 7 endres slik, at kun de navn som virkelig har tradisjon blant lokalbefolkningen kan defineres som et norsk navn og at slike navn også dokumenteres å være innarbeidet i navnebruken.

Vi mener også at å bortvelging av samiske navn er i strid med **Sameloven § 1-5** (Lov 1989-06-12 nr 56: Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold), der det står at "*Samiske og norske er likeverdige språk*".

Pga. at regelen "*best kjent på staden*" er umulig å måle i praksis, foreslås det at den sløyfes og at det legges vekt på tradisjon av navnene, noe som også er i tråd med stedsnavnlovens formålsparagraf.

Endringsforslag:

Der det **av praktiske årsaker** er vanskeleg å bruke fleire namn, skal det ved valet mellom samisk og kvensk leggjast vekt på kva for eit namn som har **lengst tradisjon**.

§ 9 SAKSBEHANDLING

§ 9 andre ledd andre setning:

- - og to månader til namnekonsulentanes behandling av saka.

Denne saksbehandlingstida er urealistisk i hvert fall for stedsnavnsaker på minoritetsspråk fordi det fortsatt er slik at disse navnekonsulenttjenestene skal ta kontakt med forskjellige informanter for å finne fram eventuelle parallellnavn som ikke er dokumentert i skriftlige kilder. Navnekonsulentene for samiske og kvenske navn får også navnesakene til uttalelse to ganger, og derfor er det umulig å gjennomføre hele høringen i løpet av to måneder når også de som har rett til å uttale seg, skal ha to måneders svarfrist.

Endringsforslag:

Behandlingstid for navnekonsulenttjenestene sløyfes fra forskriftene.

§ 9 tredje ledd første setning:

I område med samiske og/eller kvenske stadnamn må saka først sendast til namnekonsulentane for samisk og/eller kvensk slik at dei kan vurdere om saka gjeld parallellnamn.

Når en navnesak først sendes til navnekonsulentene for minoritetsspråk, er en del av formålet også å få skrivemåteforslag for navn som brukes i muntlig tradisjon med i navnesaken. Situasjonen er nemlig slik at slett ikke alle samiske og /eller kvenske navn har en skrivemåte i offentlig bruk, men at en slik

skrivemåte må foreslås ut ifra navnets muntlige bruk. Derfor er ikke navnekonsulentenes oppgave bare å vurdere om lokaliteten har et parallelt navn på samisk og/eller kvensk, men navnekonsulentene skal også gi tilråding til skrivemåteforslag som sendes til høring. Dette må presiseres i forskriftene.

Tilleggsforslag:

- - slik at dei kan vurdere om saka gjeld parallellnamn **og for å gi faglig skrivemåteforslag**, før saka blir send til alminneleg høyring

Dette bør også **presiseres i rettleiinger** til forskrifter, i kapittel 3 c ii. punkt c) Saksgangen:

3 c, i) Navnesaker angående samiske og/eller kvenske namn sendes til namnekonsulentene for faglig vurdering av skrivemåten av eventuell parallellnavn

REGLER SOM MANGLER I UTKASTET:

Det vi også savner i forskriftene er regler for behandling av administrative navn på samisk. I tillegg bør det også tilføyes klare råd på hvilken måte bruksnavn på det flerspråklige området skal behandles.

1. Administrative navn på samisk

År 2001 har den daværende navnekonsulenttjenesten, Statens navnekonsulenter for samiske og finske navn, uttalt seg i sin høringsuttalelse ang. evalueringen av stedsnavnloven til Kulturdepartementet, at samiske og finske administrative navn inneholder annen type spørsmål enn det som er typisk for norskspråklige administrative navn. Dette bla. fordi man i disse språkene bøyer stedsnavn når de kombineres sammen med administrative term (jfr. høringsuttalelsen av 31.8.2001s. 2-4 samt vedlegg).

Ifølge stedsnavnloven er det kun stedsnavnet som vedtas i et administrativt navn, men termen som viser til institusjonen eller en annen administrativ enhet, vedtas ikke med regelverket i stedsnavnloven. Dette har medført at i praksis er det ganske uklart, på hvilken måte de samiskspråklige administrative navn skal behandles. Denne uklarheten merker man også i det offentlige, fordi institusjonene ikke alltid vet hvordan de kan eller skal fremme forslag for å få et parallelt samisk navn til institusjonen. I behandlingen av norskspråklige administrative navn tas det hensyn til mållova, men denne loven regulerer ikke samiskspråklige administrative navn. Heller ikke samisk språkløve gir klare råd, hvordan man burde behandle administrative navn på samisk. Vi ser i praksis, at det er behov for klarere regler, hvordan for eksempel institusjonenes offisielle samiske navn bør behandles og vedtas.

I Ot.prp. nr. 42 (2004-2005) kap. 10 *Reglar om bruk av stadnamn* kap. 10.4. s. 24 har Kultur- og kirkedepartementet uttalt seg følgende om administrative navn på samisk og kvensk:

"Fleire av høringsinstansane peika på at det trengst særlege retningslinjer for administrative namn på samisk og kvensk. Desse namna inneheld ofte ein stadnamndel og ein utmerkingsdel for bruk, t.d. for naturpark eller skole. På samisk og kvensk kan det her brukast bøyingsformer, og departementet vil kome tilbake til dette i forskrifta."

Pga. av dette forslaget i Odelstingsproposisjonen fremmes det følgende forslag for administrative navn på samisk for stedsnavnlovens forskrifter.

Endringsforslag:

Ved fastsetting av et administrativt navn på samisk behandles og normeres stedsnavnet i et sammensatt administrativt navn ifølge reglene i stedsnavnloven. Termdelen av det administrative navnet behandles av Samisk språkstyre eller det organet, som språkstyret delegerer fullmakt til. Etter behov behandles de samiskspråklige termene på nordisk basis i Samisk språknemnd.

Det samiskspråklige administrative navnet meldes i sin helhet (både stedsnavnet og termen) til Sentralt stedsnavnregister, slik at navnebrukere kan få informasjon om hvordan stedsnavnet settes sammen med den administrative termen (for eksempel hva slags bøyningsform navnet skal ha) og hvilken administrative term som er valgt til navnet.

2. Bruksnavn på samisk og/eller kvensk

I merknader til stedsnavnlovens § 3 andre ledd fjerde kapittel står det følgende:

"Eigedom med norsk namn i samisk eller finsk busetjingsområde kan eigaren gi samisk eller finsk namn i staden for eller i tillegg til det norske namnet."

Vi viser her til brevene som navnekonsulentene for samiske og kvenske navn allerede i 1997 sendte til Kulturdepartementet (22.12.1997 og 30.12.1997) i forbindelse med evalueringen av stedsnavnloven. Saken er aldri blitt klargjort og departementet har heller aldri svart på brevene.

I brevet av 22.12.1997 er status og behandling av bruksnavn på samisk og kvensk forklart på følgende måte:

"Disse samiske og finske bruksnavnene er de navnene som folk kjenner og bruker daglig, men som ikke tidligere har vært akseptert som offisielle bruksnavn (spesielt pga. Jordsalgsloven fra 1902). Dette betyr i praksis at et matrikelnavn er så å si alltid et norsk navn. Vårt spørsmål er da, om samiske og finske bruksnavn som blir vedtatt ifølge reglene i den nåværende stedsnavnloven kan anses som matrikelnavn eller om disse vedtakene i praksis bare betyr at navnene eventuelt blir brukt på kartene (spesielt på N50- og ØK-kartene)?

Må eieren eventuelt gjøre noe aktivt for å få disse vedtatte bruksnavnene omgjort til matrikelnavn? Skal disse navnene kanskje tinglyses, og fører dette til ekstra kostnader for eieren? Vi har heller ikke kjennskap til om Kartverket som vedtaksorgan senere har henvendt seg til eierene for å gi ytterligere opplysninger om hva eierne eventuelt bør gjøre videre med disse vedtatte navnene for å få navnene forandret i grunnboka.

Stedsnavnloven gir ikke svar på slike spørsmål, og derfor ber vi evalueringsutvalget om å drøfte denne saka videre under evalueringsarbeidet. Hvis dere trenger flere opplysninger om samiske og finske bruksnavn kan dere ta kontakt med vår navnekonsulenttjeneste.

Videre minner vi også om vårt brev til Kulturdepartementet datert 12.9.97 angående svar på evaluerings skjemaet. I dette svaret har vi på side 6 kort nevnt de problemene som ofte oppstår under

høringsrunden av samiske eller finske bruksnavn. På grunn av dette har vi videre på side 12 i samme brevet foreslått ett spesielt vern av bruksnavn som brukes av lokalbefolkningen."

Vi etterlyser råd som kan hjelpe både eiere og vedtaksmyndigheter til å vite at samiske og kvenske navn på eiendom også er vernet i loven selv om disse navnene i de fleste tilfeller inntil nå kun har vært i muntlig bruk. Denne saken er tatt opp mange ganger både med evalueringsutvalget og med Kulturdepartementet, men det er ennå ikke foreslått noen form for regler i forskriftene.

Vi etterlyser også regler som sier noe om hvordan tinglysningen skal foregå når navnet endres etter den tradisjonelle bruken. Dette er ikke snakk om ny eiendom men at eieren har rett til å ta i bruk eiendommens tradisjonelle navn som det offisielle navnet.

UTKAST TIL RETTLEIING TIL FORSKRIFT

1. Ordforklaringar

Følgende termforklaringer er uriktige eller unøyaktige og bør derfor rettes opp:

Diftong samband av to vokalar

To like vokaler er ikke diftong (for eksempel lange vokaler i kvensk)

Tilleggsforslag: samband av to **ulike** vokalar

Intervokalisk konsonant: definisjonen ser ut til å være blandet sammen med monoftongering.

Lokalitet: avgrenset geografisk område.

Denne definisjonen er ikke nøyaktig og heller ikke riktig i henhold til stedsnavnloven. Lokaliteten kan også være "punkt" og "line".

Uaspirert klusil lukkelyd som blir uttalt utan pustelyd (p, t, k)

Slik eksemplene fremkommer i parentes (p, t, k) kan de forstås slik at definisjonen betyr at i alle de tilfellene det skrives grafem p, t, k er de uaspirerte klusiler. Disse eksemplene er unøyaktige fordi definisjonen ikke gjelder alle ordposisjoner i alle tre språk.

Vi foreslår at eksempler i parentes sløyfes.

2. Om skrivemåten av stadnamn – nokre presiseringer

c) til § 5 i forskrifter:

Det foreslås at hovedregelen for tilpasninger av visse konsonantismer nevnes allerede i forskrifter § 5 a, fordi disse tilpasninger er på lik linje med de tilpasningene som allerede er nevnt i § 5 a.

I rettleiinger til forskrift i punkt 2 c kan det være en fullstendig eksempelliste av de konsonantismer som denne regelen gjelder for.

Endringsforslag:

Særlege reglar om skrivemåten av **nordsamiske** stadnamn i Sør-Troms og Nordre Nordland. Konsonantsentrum som det kan takast omsyn til:

kč : kčč	njuokčama : njuokčča	(kč : včč i normert rettskriving)
bč : bčč	roabčï : roabččï	(kč : včč i normert rettskriving)
bc : bcc	lábci : lábcci	(vc : vcc i normert rettskriving)
bl : bll	ublu : ubllu	(vl : vll i normert rettskriving)
br : brr	libri : librii	(vr : vrr i normert rettskriving)
bj : bjj	sibjjok : sibjoga	(vj : vjj i normert rettskriving)
bž : bžž	lábžï : lábžžï	(vž : vžž i normert rettskriving)
bz : bzz	čibza : čibzza	(vz : vzz i normert rettskriving)
bnj : bnnj	gabnja: gabnnja	(vdnj : vnnj i normert rettskriving)
bd : bdd	gobda	(vd : vdd i normert rettskriving)
gd : gdd	vuogdi	(vd : vdd i normert rettskriving)
bm : pm	giebmi : gïepmi	(vdn : vnn i normert rettskriving)
bn : bnn	ábnnas: ábnasa	(vdn : vnn i normert rettskriving)
mn : mnn	Joamna	(vdn : vnn i normert rettskriving)
dv : dvv	njoadvï : njoadvvi	(đv : đvv i normert rettskriving)
sn : snn	sasni : sasni	(st : stt i normert rettskriving)

3. Om saksbehandlinga

c) Saksgangen i stadnamnsaker

Etter punkt i. foreslås det at det også nevnes hvordan navnesaker i det flerspråklige området skal behandles.

Tilleggsforslag:

3 c, i) Navnesaker angående samiske og/eller kvenske namn sendes til namnekonulentene for faglig vurdering av skrivemåten av eventuell parallellnavn.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Julie Eira
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

Kaisa Rautio Helander